

УДК [378.046.4 (377.44)]

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vpe.2023.39.12046>

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В БЕЗПЕРЕРВНОМУ ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ СЕСТЕР/БРАТІВ МЕДИЧНИХ З РЕАБІЛІТАЦІЇ

Наталя Рудакова

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Туган-Барановського, 7, Львів, Україна, UA-79005
n.rudakova@lma.edu.ua*

Кожна професія має свій професійний стандарт, який професіонали розвивають під час своєї діяльності і з якими вони ідентифікуються у своїй професійній ролі. Професійний стандарт є важливою складовою частиною медичних професій, оскільки його завданням є сприяння тому, щоб медичний персонал був здатним та готовим обґрунтовувати і рефлексувати свої дії під час практичної діяльності. Ця обґрунтованість та рефлексія дають можливість взяти на себе відповідальність за медичні завдання і, отже, впевнено представляти свою професію як внутрішньо, так і зовні. Професійний стандарт у медичній галузі також передбачає визнання того, що сучасні знання постійно змінюються, і потребує постійної професійної самореалізації, що приводить до досягнення стабільної фаховості та експертизи. Поняття «професійний стандарт» означає активну участь у навчанні та супроводі майбутніх медичних працівників і підвищенні важливості власної професії на професійному та суспільному рівнях. Цей результат може бути досягнутий через активну участь у заходах безперервного професійного розвитку медичних працівників, включаючи медичних сестер і братів.

Проаналізовано дослідження вітчизняних та закордонних науковців у питаннях розвитку безперервної професійної освіти сестер/братів. Ретроспективно досліджено шлях становлення безперервної професійної освіти для медсестринства в Україні середини ХХ – першої половини ХХІ ст.; проведено аналіз існуючих державних нормативно-правових актів та наказів. Проведено обґрунтування необхідності впровадження елементів симуляційного навчання в систему безперервної професійної освіти сестер/братів медичних з реабілітації в умовах реформування реабілітаційної галузі на тлі військового конфлікту. Розглянуто досвід використання елементів симуляційного навчання в неформальному вигляді безперервного професійного розвитку (БПР).

Ключові слова: медсестринство, безперервний професійний розвиток, реабілітаційна допомога, стимуляційне навчання.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток сучасної медицини, великий обсяг наукових досліджень та швидкі технологічні зміни потребують

постійного вдосконалення знань та вмінь медичних фахівців задля забезпечення високої якості надання медичних послуг у суспільстві. Нові виклики у суспільстві, такі як COVID-19 та військовий конфлікт в Україні, розпочаті Російською Федерацією у лютому 2022 року, покладають на медичних сестер і медичних братів велику відповідальність за набуття та оновлення теоретичних та практичних знань та навичок у системі післядипломного навчання. Ознайомлення з останніми медичними протоколами та керівництвами, нормативно-правовими актами та їх практичне застосування стають важливими завданнями не лише в контексті вимог до професійної діяльності, а й для забезпечення власного професійного зростання та відповіді на глобальні виклики у галузі охорони здоров'я.

Створення та реалізація стратегії навчання та вдосконалення професійних навичок медичних сестер та братів після завершення освітньої програми в галузі охорони здоров'я регулюються законодавством через їх включення у систему неперервного професійного розвитку.

Заходи БПР – це освітні заходи медичного спрямування, мета яких – підтримати або підвищити рівень професіоналізму і розвивати індивідуальну медичну практику, щоб задовольнити потреби пацієнтів та оптимізувати роботу сфери охорони здоров'я [5].

Поряд із важливістю безперервного професійного розвитку для медичних сестер і братів у сфері охорони здоров'я варто взяти до уваги, що в сучасному світі зростає попит на висококваліфікованих фахівців у реабілітації та фізичній терапії. Ця зростаюча вимога потребує від сестер/братів медичних з реабілітації проводити навчання на рівні, який відповідає сучасним вимогам та технологіям. Саме тут симуляційне навчання стає важливим інструментом для підвищення професійної компетентності та практичних навичок медичних сестер у сфері реабілітації.

Мета статті – аналіз досвіду використання елементів симуляційного навчання в рамках безперервного професійного розвитку сестер/братів медичних з реабілітації.

Актуальність дослідження. Медсестринство – це використання клінічного судження під час надання допомоги, щоб дати людям можливість покращити, зберегти або відновити здоров'я, впоратися з проблемами здоров'я та досягти найкращої якості життя [13].

Докази з публікації «White Book on physical and rehabilitation medicine in Europe» (2018) підтверджують, що досягнення оптимальних результатів реабілітації потребує участі мультипрофесійних команд. Медичні сестра/брат з реабілітації, як один із представників цієї команди, здатні принести вагомий внесок у процес реабілітації [12].

ВООЗ підтримувала зусилля Міністерства охорони здоров'я для підвищення кваліфікації та розширення функцій середнього медичного

персоналу шляхом надання організаційної та технічної підтримки в організації двох національних консультацій «Реформування медсестринства в охороні здоров'я України. Освіта молодших спеціалістів», які відбулися в березні 2018 року та червні 2019 року в Києві [9].

У звіті «Підтримка ВООЗ у сфері розвитку системи охорони здоров'я в Україні 2016–2019» було зазначено, що ВООЗ провела первинну оцінку національної системи надання послуг з реабілітації людей з обмеженими можливостями в 2016 році і дала рекомендації щодо додаткових заходів для розширення послуг з реабілітації та застосування реабілітаційних технологій в Україні, які будуть реалізовані в рамках п'ятирічної ініціативи з реабілітації Європейського регіонального бюро ВООЗ.

Ця спільна ініціатива створила основу для обговорення трансформації законодавчої бази у сфері БПР медичних сестер/братів з реабілітації для підвищення якості реабілітаційних послуг упродовж п'яти років.

Аналіз досліджень і публікацій. З 1 січня 2022 року рішенням Кабінету Міністрів України (КМУ) втратила чинність постанова від 28.03.2018 № 302, яка затверджувала «Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я». Натомість на початку 2022 року, а саме з 1 січня, набрав чинності новий документ, а саме «Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників», затверджене тим самим КМУ в постанові від 14.07.2021 № 725. Відмітимо, що ця нова нормативна ініціатива є обов'язковою вже в 2023 році для молодших спеціалістів з медичною освітою, а також фахових молодших бакалаврів, молодших бакалаврів і бакалаврів. Згідно з новим Положенням, медичні працівники зобов'язані брати участь у заходах безперервного професійного розвитку (БПР), за які отримуватимуть відповідні бали, які враховуватиме атестаційна комісія під час процедури атестації для присвоєння або підтвердження кваліфікаційної категорії або кваліфікації [6].

Систему безперервного професійного розвитку (БПР) для медичних та фармацевтичних працівників в Україні визначають та оцінюють через нарахування балів, що надаються за формальну, неформальну та інформальну освіту у сфері охорони здоров'я. Цю систему було запроваджено з метою забезпечити постійне підвищення рівня професійної компетентності медичних та фармацевтичних фахівців в Україні, щоб гарантувати надання найвищого рівня медичної допомоги та відповідати сучасним стандартам медичної практики.

Формальна освіта включає вищу освіту на науковому рівні та здобуття відповідних наукових ступенів, таких як доктор філософії та доктор наук. Бали БПР за цим видом освіти нараховуються лише за здобуття таких ступенів.

Стосовно інформальної освіти система передбачає самостійне здобуття професійних компетентностей під час повсякденної професійної, громадської або іншої діяльності, а також отримувати бали БПР за інформальну освіту, наприклад, шляхом публікації статей або оглядів у журналах з високим імпаکت-фактором.

З метою покращення системи БПР та її ефективності Кабінет Міністрів України роз'яснив підходи до неформальної освіти через навчання на циклах тематичного удосконалення в закладах післядипломної освіти, структурних підрозділах закладів вищої освіти та наукових установ, а також професійні медичні стажування за межами місця роботи. Крім того, до неформальної освіти належать навчання на заходах БПР, унесених у систему, зокрема професійних тренінгах з використанням симуляційного навчання [10].

Ми проаналізували у відкритих науково-метричних базах Google Scholar PubMed праці вітчизняних дослідників з питань використання симуляційних технологій у медичній освіті.

Можна відмітити працю Бачи М. І., яка у своїй роботі аналізувала важливу стратегію підготовки медсестринського персоналу через впровадження симуляційного навчання як ефективного методу формування практичних навичок та підвищення мотивації студентів. Також вона описала рівні та завдання симуляційного навчання в медичній освіті [4].

Науковці Бабінцева А. і Годованець Ю. (2023) у своїй праці розглядають питання безперервного підвищення кваліфікації лікарів та медичних сестер у неонатологічній та педіатричній медицині в Україні, особливо в умовах військового конфлікту. Цикли спеціалізації та стажування, фахові семінари, майстер-класи, симуляційні тренінги та фахові школи, організовані на базі центру симуляційної медицини та інноваційних технологій COSMIT БДМУ, містять очну та дистанційну форми навчання [3].

Темі використання симуляційного навчання в медичній освіті було присвячено чимало конференцій та конгресів (Харків, 2026; Тернопіль, 2020–2022; Вінниця, Чернівці, 2021) тощо.

Окремої уваги заслуговують праці вітчизняних дослідників Артьоменко В. В. (2015); Корда М. М. (2015); Гудима А. А. (2016); Запорожан В. М., Тарабрін В. М. (2018); Ткаченко А. В. (2002–2020); Смандич В. С. (2022); Цимбалюк Г. Ю. (2020) та ін. [1; 7; 8].

Хоча існує значна кількість наукових публікацій, присвячених впровадженню симуляційного навчання в медичній освіті для лікарів, дослідження спрямовані на використання цієї методики в безперервній професійній підготовці медичних сестер і братів, допоки в Україні є обмежена кількість наукових досліджень цього питання. На жаль, немає наукових праць, що розглядають використання симуляційного навчання в реабілітаційному медсестринстві в Україні.

Виконання завдань, пов'язаних із підготовкою висококваліфікованих медичних фахівців у різних сферах, набуття та утвердження практичних навичок без небезпеки для пацієнтів, а також розвиток здатності швидко приймати рішення та вмінь бездоганного виконання маніпуляцій та втручань стають головними для сучасної медичної освіти на середньому, вищому та післядипломному рівнях.

У цьому контексті важливою парадигмою є впровадження симуляційних методів навчання, які ґрунтуються на використанні широкого спектра тренажерів з високим рівнем реалістичності.

Симуляційне навчання – це вид неформальної освіти, який дає змогу медичним працівникам набувати практичних навичок у безпечному середовищі [10].

Симуляційне навчання стає важливим інструментом для набуття практичних навичок та розвитку вмінь медичних сестер у реабілітаційній сфері. Навчання клінічних навичок завдяки використанню манекенів-симуляторів, тренажерів і стандартизованих пацієнтів є «золотим стандартом» медичної освіти в розвинутих країнах світу вже понад десять років. Саме тому в Україні, слідуючи світовим тенденціям і керуючись Законом України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 року, почали приділяти суттєве значення розвитку симуляційного навчання як одному зі шляхів створення і впровадження нових конкурентоспроможних технологій для забезпечення інноваційного розвитку суспільства та підготовки фахівців інноваційного типу [1].

Упровадження симуляційних методів навчання, включаючи реалістичні тренажери та комп'ютерні моделі, розкриває нові перспективи для сучасної медичної освіти, готуючи висококваліфікованих медичних фахівців різного рівня кваліфікації. Дослідники, такі як МакГагі (1999), Габ (2004) та Маран і Главін (2003), розглядають симуляцію як засіб відтворення практичних проблем і як засіб формування практичного досвіду, що допомагає студентам активно взаємодіяти зі сценаріями, що імітують реальні клінічні ситуації [2; 5].

Дослідження McGaghie та інших (2011) підтверджують, що симуляційне навчання сприяє досягненню вищого рівня клінічної компетентності. У підсумку, симуляційне навчання є ефективним методом для медичних студентів та фахівців, готуючи їх до реальних клінічних випадків [15].

Ці ідеї про симуляційне навчання набули нового розвитку завдяки проекту «Розвиток медичної освіти», реалізованому спільно з Україно-Швейцарський проектом «Розвиток медичної освіти» та з місцевою владою Львову. В рамках проекту був відкритий Центр медичних симуляцій на базі КЗВО «Львівська медична академія імені Андрея Крупинського», який дав

можливість не лише студентам Львівської медичної академії, а й практикуючим сестрам/братом медичним відпрацьовувати практичні навички на спеціальних симуляційних моделях та кабінетах, найбільш максимально наближених до реальної роботи з пацієнтами в рамках БПР. Упровадження симуляційного навчання у практичний процес підготовки медичних сестер у галузі реабілітації обрало новий інноваційний напрям, деталі та приклади якого можна знайти, аналізуючи тренінг «Роль медичної сестри у реабілітації», який був проведений у Львові 1–2 липня 2023 року і ініційований Благодійним фондом «Пацієнти України». Цей тренінг є частиною більшої ініціативи під назвою «Реабілітація травм війни в Україні», яка отримала підтримку від посольства Швейцарії, Європейського Союзу та Nova Ukraine. Участь у тренінгу взяли 22 медичні сестри з реабілітації, представники стаціонарних реабілітаційних установ з шести міст України (Львів, Біла Церква, Чернігів, Запоріжжя, Рівне, Суми). Досвід роботи в цій галузі коливався від двох до п'яти років. Учасники тренінгу пройшли теоретичний блок, який охоплював такі теми: основи комунікації в реабілітації, профілактика пролежнів, позиціонування та переміщення пацієнтів у період гострої реабілітації [11].

Практичний блок, який займав 2/3 відведеного часу, містив відпрацювання практичних навичок за допомогою методу клінічних кейсів. Особливістю цього тренінгу було використання симуляційного навчання, а саме вперше в Україні відтворено три реальні клінічні сценарії з досвіду мультидисциплінарних реабілітаційних команд, які працювали з військовими у 2022–2023 роках. Окремо було акцентовано на дотриманні методології проведення дебрифінгу, від якого залежить ефективність симуляції. Спеціалісти в галузі медичної освіти визнають дебрифінг «...як навмисний та ключовий етап симуляційного навчання, а також фундаментальний аспект емпіричного навчання у високоякісних симуляційних моделях».

Усім учасникам було задано п'ять питань:

1. Ви були задоволені своєю здатністю доглядати за пацієнтом (пацієнтами)?;
2. Що було зроблено добре і що можна було б зробити по-іншому?;
3. Що Ви вивчили?;
4. Як можна покращити цей досвід симуляції?;
5. Чи є щось ще, про що Ви хотіли б поговорити?

Дебрифінг відіграє важливу роль у забезпеченні того, щоб учасники здобули знання «що», «як» і «чому». Він ґрунтується на теорії рефлексивного підведення підсумків і, за належного проведення, може значно покращити критичне мислення медичних працівників. Професійне використання дебрифінгу сприяє розвитку навичок учасників та допомагає зрозуміти призначення різних аспектів навчання [14].

Після завершення симуляційного навчання викладачі надали можливість учасникам практичного тренінгу відкрито обговорити їхнє сприйняття цього методу навчання, оцінити реалістичності симуляцій, якість підготовки до участі в сценаріях, а також виявлення ситуацій, коли виникала недовіра та її подолання. Зворотний зв'язок від учасників сприяє постійному удосконаленню освітнього досвіду для майбутніх груп і підвищення ефективності симуляційного навчання загалом.

Усі основні навчальні цілі, спрямовані на розвиток комунікативних навичок, клінічних знань, запобігання шкоді та розвиток командної взаємодії, спрямовані на досягнення кінцевої мети – покращення якості реабілітаційного догляду за пацієнтами та їхніх результатів.

Висновки. Спеціалізована підготовка сестер/братів медичних для реабілітації ґрунтується на передових освітніх методах, адаптованих під українські реалії.

Сучасні вимоги до сестер/братів медичних, що винаймаються лікарнями, охоплюють величезний спектр очікувань, які стосуються їх компетенцій і навичок у сферах спілкування з пацієнтами та догляду за ними, а також здатність автономно впоратися з рутинними завданнями в лікарні.

Сьогодні сестри/брати медичні вже не просто виконують медичні вказівки лікарів, а часто самостійно приймають важливі рішення щодо догляду за пацієнтами. Також важливо зауважити, що як молоді фахівці, так і досвідчені професіонали медсестринства відчують потребу в постійній підтримці, яка може бути досягнута через активне впровадження безперервного професійного розвитку.

Для виконання сучасних вимог, окрім медичних знань і навичок, медсестрам також потрібно володіти навичками роботи в команді, вмінням ефективно спілкуватися та вирішувати проблеми. Все це значно відрізняється від очікувань, які існували сто років тому щодо ролі медсестер. Проведення таких тренінгів з використанням елементів симуляційного навчання в спеціалізованих освітніх симуляційних центрах є важливим кроком у підготовці медичних сестер до надання високоякісної реабілітаційної допомоги та підтримки пацієнтів.

Застосування симуляційних сценаріїв на тренінгу допомагає сестрам/братам медичним з реабілітації відтворити реальні клінічні ситуації та відпрацювати навички у безпечному середовищі. Ця інноваційна методика навчання допомагає підвищити якість підготовки медичних сестер у сфері реабілітації, готуючи їх до викликів, з якими вони можуть стикнутися в реальній клінічній практиці у всіх періодах реабілітації.

Перспективи використання результатів дослідження. Зважаючи на важливість удосконалення практичних навичок у медичній професії впродовж БПР професіоналів медсестринства, ми рекомендуємо

використовувати симуляційне навчання в курсах спеціалізації, тематичних курсах удосконалення та практичних тренінгах. Такий комплексний підхід до навчання сприяє підготовці висококваліфікованих сестер/братів у сфері реабілітації, здатних ефективно виконувати реабілітаційний догляд та підтримувати високу якість медичної допомоги пацієнтам.

1. *Артьоменко В. В., Семченко С. С., Єгоренко О. С. та ін.* Симуляційне навчання в медицині: міжнародний та вітчизняний досвід // Одеський медичний журнал. 2015. № 6. С. 67–74.

2. *Артьоменко В. В. та ін.* Ефективність симуляційних методів навчання. Управління закладом охорони здоров'я : Консультаційно-довідкове видання. Київ : ТОВ «Міжнародний центр фінансово-економічного розвитку – Україна», 2007–2015. № 6. С. 70–76.

3. *Бабінцева А., Годованець Ю.* Досвід Буковинського державного медичного університету у проведенні заходів безперервного професійного розвитку для медичного персоналу, який здійснює неонатальний та педіатричний супровід в Україні. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2023. № 13(2(48)). С. 12–19. DOI: <https://doi.org/10.24061/2413-4260.XIII.2.48.2023.2>.

4. *Бача М. І.* Симуляційне навчання як освітня стратегія підготовки медсестринського персоналу. Медична симуляція – погляд у майбутнє (впровадження інноваційних технологій у вищу медичну освіту України): науково-практична конференція з міжнародною участю. Чернівці, 18.02.2022 року: тези доповідей. Чернівці: Буковинський державний медичний університет, 2022. С. 32–35.

5. *Запорожан, В. М., Тарабрін, О. О.* Симуляційна медицина. Досвід. Здобуття. Перспективи. Практичний poradnik. Суми : ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2018.

6. Кабінет Міністрів України. Постанова від 14 липня 2021 р. № 725. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-sistemu-bezperernogo-profesijnogo-rozvitku-medichnih-ta-farmaceutichnih-pracivnikiv-725-140721> (Дата доступу: 06.09.2023)

7. *Корда М. М., Шульгай А. Г., Гудима А. А., Запорожан С. Й.* Розвиток практично-орієнтованого та симуляційного навчання в Тернопільському державному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського. Медична освіта. 2016. № 2. С. 54–57.

8. *Корда М. М., Шульгай А. Г., Кліщ І. М.* Шляхи імплементації Закону України «Про вищу освіту» в Тернопільському державному медичному університеті. Медична освіта. 2015. № 2. С. 34–37.

9. Міністерство охорони здоров'я України. МОЗ створюватиме нову модель медсестринства. URL : <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/moz-stvoryuvatime-novu-modelmedsestrinstva> (Дата доступу: 06.09.2023).
10. Безперервний професійний розвиток медиків: як набрати бали. Medplatforma.com.ua. URL : <https://medplatforma.com.ua/article/1986-bezperervniy-rozvitok-lkarv-yak-nabrati-bali> (Дата доступу: 10.09.2023).
11. У Львові відкрився симуляційний центр для навчання студентів-медиків. URL : <https://mededu.org.ua/news/u-lvovi-vidkryvsya-symulyaczijnyj-czentr-dlya-navchannya-studentiv-medykiv/> (Дата доступу: 10.09.2023).
12. European Physical and Rehabilitation Medicine Bodies Alliance. White Book on Physical and Rehabilitation Medicine in Europe. Introductions, Executive Summary, and Methodology. Eur J Phys Rehabil Med. 2018. No. 54(2). P. 125–155. DOI : 10.23736/S1973-9087.18.05143-2. PMID: 29565101
13. Gutenbrunner C., Stievano A., Nugraha B., Stewart D., & Catton H. Nursing – a core element of rehabilitation. Int. Nurs. Rev. 2022. No. 69. P. 13–19.
14. Lippincott Nursing Education. The 411 on debriefing in clinical simulation: How nursing simulations & debriefing create better nurses. 2018. URL: http://nursingeducation.lww.com/blog.entry.html/2018/04/30/ebriefing_clinical-22AD.html (Дата доступу: 05.09.2023).
15. McGhie W. C., Issenberg S. B., Cohen E. R. Does simulation-based medical education with deliberate practice yield better results than traditional clinical education: A meta-analytic comparative review of the evidence. Acad. Med. 2011. Vol. 86. No. 7. P. 706–711.

References

1. Art'omenko, V. V., Semchenko, S. S., Yehorenko, O. S. ta in. (2015). [Simulation-Based Learning in Medicine: International and Domestic Experience]. Symuliatsijne navchannia v medytsyni: mizhnarodnyj ta vitchyznianyj dosvid. *Odes'kyj medychnyj zhurnal*, 6, 67–74.
2. Art'omenko, V. V. ta in. (2007–2015). Efektyvnist' symuliatsijnykh metodiv navchannia [Effectiveness of Simulation Methods in Education]. *Zhurnal upravlinnia zakladom okhorony zdorov'ia: Konsul'tatsijno-dovidkove vydannia*, 6, 70–76.
3. Babintseva, A., & Hodovanets', Yu. (2023). Dosvid Bukovyns'koho derzhavnoho medychnoho universytetu u provedenni zakhodiv bezperervnoho profesijnoho rozvytku dlia medychnoho personalu, iakyj zdijsniuie neonatal'nyj ta pediatrichnyj suprovid v Ukraini [Experience of Bukovinian State Medical University in Continuous Professional Development for Medical Personnel Providing Neonatal and Pediatric Care in Ukraine]. *Neonatolohiia, khirurgiia ta*

perynatal'na medytsyna, 13(2(48)), 12–19. DOI : <https://doi.org/10.24061/2413-4260.XIII.2.48.2023.2>

4. Bachu, M. I. (2022). Symuliatsijne navchannia iak osvithnia stratehiia pidhotovky medsestryns'koho personalu [Simulation-Based Learning as an Educational Strategy for Nursing Personnel Preparation]. *V Medychna symuliatsiia – pohliad u majbutnie* (vprovadzhennia innovatsijnykh tekhnolohij u vyschu medychnu osvitu Ukrainy) : naukovo-praktychna konferentsiia z mizhnarodnoiu uchastiu. Chernivtsi : Bukovyns'kyj derzhavnyj medychnyj universytet, 32–35.

5. Zaporozhan, V. M., Tarabrin, O. O. (2018). *Symuliatsijna medytsyna. Dosvid. Zdobuttia. Perspektyvy* [Simulation Medicine. Experience. Achievements. Prospects. Practical Guide]. Praktychnyj poradnyk. Sumy : PF. «Vydavnytstvo «Universytets'ka knyha».

6. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2021). Postanova vid 14 lypnia 2021 r [Resolution of July 14, 2021, No. 725. On Approval of the Regulation on the System of Continuous Professional Development of Medical and Pharmaceutical Workers], 725. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-sistemu-bezperernogo-profesijnogo-rozvitku-medichnih-ta-farmaceutichnih-pracivnikov-725-140721> (Data dostupu : 06.09.2023).

7. Korda, M. M., Shu'lhaj, A. H., Hudyma, A. A., Zaporozhan, S. J. (2016). Rozvytok praktychno-orientovanoho ta symuliatsijnoho navchannia v Ternopil's'komu derzhavnomu medychnomu universyteti imeni I. Ya. Horbachevs'koho [Development of Practice-Oriented and Simulation-Based Learning at I. Ya. Horbachevsky Ternopil State Medical University]. *Medychna osvita*, 2, 54–57.

8. Korda, M. M., Shul'haj, A. H., Klisch, I. M. (2015). Shliakhy implementatsii Zakonu Ukrainy «Pro vyschu osvitu» v Ternopil's'komu derzhavnomu medychnomu universyteti [Ways to Implement the Law of Ukraine «On Higher Education» at I. Ya. Horbachevsky Ternopil State Medical University]. *Medychna osvita*, 2, 34–37.

9. Ministerstvo okhorony zdorov'ia Ukrainy. (2018). MOZ stvoriuvatyme novu model' medsestrynstva [The Ministry of Health of Ukraine Will Create a New Model of Nursing]. URL : <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/moz-stvoriuvatyme-novu-modelmedsestrinstva> (Data dostupu : 06.09.2023).

10. Bezperernyj profesijnyj rozvytok medykyv: iak nabraty baly [Continuous Professional Development for Medical Professionals: How to Earn Credits]. *Medplatforma.com.ua*. URL : <https://medplatforma.com.ua/article/1986-bezpererniy-rozvitok-lkarv-yak-nabirati-bali> (Data dostupu : 10.09.2023).

11. U L'vovi vidkryvsia symuliatsijnyj tsentr dlia navchannia studentiv-medykyv [Simulation Center for Medical Student Training Opens in Lviv]. URL : <https://mededu.org.ua/news/u-lvovi-vidkryvsya-symulyacijnyj-czentr-dlya-navchannya-studentiv-medykyv/> (Data dostupu : 10.09.2023).

12. European Physical and Rehabilitation Medicine Bodies Alliance. (2018). White Book on Physical and Rehabilitation Medicine in Europe. *Introductions, Executive Summary, and Methodology*. *Eur J Phys Rehabil Med*, 54(2), 125–155. DOI : 10.23736/S1973-9087.18.05143-2

13. Gutenbrunner, C., Stievano, A., Nugraha, B., Stewart, D., & Catton, H. (2022). Nursing – a core element of rehabilitation. *Int. Nurs. Rev.*, 69, 13–19.

14. Lippincott Nursing Education. (2018). The 411 on debriefing in clinical simulation: How nursing simulations & debriefing create better nurses. URL : http://nursingeducation.lww.com/blog.entry.html/2018/04/30/debriefing_clinical-22AD.html (Data dostupu : 05.09.2023).

15. McGaghie, W. C., Issenberg, S. B., Cohen, E. R. (2011). Does simulation-based medical education with deliberate practice yield better results than traditional clinical education: A meta-analytic comparative review of the evidence. *Acad. Med.*, 86(7), 706–711.

Стаття: надійшла до редколегії 11.09.2023

доопрацьована 20.09.2023

прийнята до друку 26.09.2023

EXPERIENCE OF USING SIMULATION-BASED LEARNING TECHNOLOGY IN CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF MEDICAL REHABILITATION NURSES

Natalia Rudakova

*Ivan Franko National University of Lviv,
Tuhan-Baranovskoho Str., 7, Lviv, Ukraine, UA–79005
n.rudakova@lma.edu.ua*

Every profession has its own professional standards that professionals develop during their activities and identify with in their professional role. The professional standard is an essential component of medical professions, as its purpose is to enable healthcare personnel to justify and reflect on their actions during practical activities. This justification and reflection allow taking responsibility for medical tasks confidently and representing the profession both internally and externally. In the medical field, the professional standard also acknowledges that contemporary knowledge is constantly evolving, requiring continuous professional self-realisation, leading to the achievement of stability in expertise and professionalism. Ultimately, the concept of a «professional standard» also signifies active participation in the education and support of future healthcare professionals, elevating the importance of one's profession on both professional and societal levels. This outcome can be achieved through active participation in continuous professional development events for healthcare workers, including medical rehabilitation nurses.

Research by domestic and foreign scholars regarding the development of continuous professional education for nurses has been analysed. A retrospective examination of the evolution of continuous professional education in nursing in Ukraine from the mid-20th century to the first half of the 21st century has been conducted, alongside an analysis of existing state regulatory legal acts and orders. The rationale for incorporating elements of simulation-based learning into the system of continuous professional education for medical rehabilitation nurses has been established, specifically in the context of reforming the rehabilitation sector amidst the armed conflict. The experience of using simulation-based learning elements in an informal format of continuous professional development (CPD) is also discussed.

Keywords: nursing, continuous professional development, rehabilitation assistance, simulation-based learning.